

Sakski ministerski prezident Stanislaw Tilich (srjedža) zeńdže so dnja 13. meje w statnej kencliji w Drježdźanach ze zastupjerjemi Domowiny k rozmołwje. Na njej wobdźělichu so (wotl.) městopředsydku Domowiny Judith Waldzic, statny sekretar w kultusowym ministerstwie Herbert Wolff, předsydu Domowiny Dawid Statnik, jednaćel Domowiny Bjarnat Cyž, ministerka za wědomosć a wuměłstwo prof. Sabine von Schorlemer a wjednica Rěčneho centra WITAJ dr. Beata Brězanowa. Temy běchu mjez druhim zawjedženje 2plus jako kublanski koncept, koncept ministerstwa za wědomosć k pozbudžowanju do wužiwanja serbskeje rěče w zjawnosći a wobzamknjenju 16. hłowneje zhromadźizny Domowiny. foto: statna kenclija

Planuja konferencu narodnych mjeńšin

Berlin. Zwjazkowy prezident Joachim Gauck witaše dnja 25. apryla mjeńšinowu radu štyrjoch awtochtonych narodnych mjeńšin Němskeje na rozmołwu w Berlinskim hrodze Bellevue. W radze su organizacije štyrjoch připóznatych awtochtonych narodnych mjeńšin w Němskej zjednoćene:

- Danojo, zastupjeni přez Sydsleswigske Forening (SSF) a Južnošleswigske wolerske zwjazki (SSW),
- němcy Sinti a Roma, zastupjeni přez Centralnu radu němskich Sinti a Roma,
- Frizojo, zastupjeni přez Seelter Buund Saaterfrizow a Fräsche Rädj/Radu Frizow, sekcija sewjer Sewjerofrizow a
- Serbja, zastupjeni přez Domowinu.

Jich zastupjerjo, mjez nimi předsydu Domowiny Dawid Statnik, jednaćel Bjarnat Cyž a Kito Ela jako člon mjeńšinoweje rady, předstajichu zwjazkowemu prezidentej situaciju svojich mjeńšin, swoje organizacije a rozložichu wužadanja, před kotrymiž małe ludy w Němskej a w Europje steja. Mjeńšinowa rada planuje nalěto 2014 zhromadnje z partnerami w Berlinje

zwjazkowu konferencu narodnych mjeńšin. Tuta ma swoje wuchadzišćo w předloze č. 17/11638, kotruž je Zwjazkowy sejm 2012 składnostnje 20-lětneho doporučjenja k podpisaniu Europskeje charty regionalnych abo mjeńšinowych rěčow wobzamknył. Předloha wobsahuje džesać žadanjow zwjazkowemu knježerstwu a krajam. Dawid Statnik praji, zo ma klětu planowana konferenca služić sensibilizaciji němskeje ludnosće, zapóslancow a zastojnikow za situaciju, naležnosće a wočakowanja narodnych mjeńšin. „Škit rěčow a spěchowanje mjeńšin njeměli temy jenož přislušnikow mjeńšin wostać“, tak Statnik. Předsydu Rady Frizow, sekcije sewjer, Ilse-Johanna Christiansen, doda: „Jako mjeńšiny njejsmy jenož folklor a njewohrožujemy tež stabilitu w Europje. Dyrbimy a budžemy tež naš hospodarski, wědomostny, medialny a intelektualny potencial pokazować.“ Na kóncu zetkanja rozžohnowa so zwjazkowy prezident Gauck z předsydu Domowiny D. Statnikom ze serbskim „božemje“.

J. Waldzic/B. F.

Stajnje znowa so wunamakać

W džěle zwjazkowego předsydstwa, jeho prezidija a wuběrkow njeńdže wo to, so wosobinsce „někak“ přez legislatiwnu dobu dóstać. Ze zwólniwosću, w třěšnym zwjazku sobu skutkować, přewozmjě jednotliwce tež winowatosć, swoje zajimy wróćo stajić, zamołwitosć za rozsudy a z tym zwjazane džělo přewzać a wosebje, so wo dobro serbskeho luda prócować. W tutym nastupanju spočatnje mjenowane hrónčko přitrjehja: Mamy so stajnje zaso znowa wusměrić a so jako gremij znowa wunamakać.

Za přenje posedženje Zwjazkowego předsydstwa Domowiny tuž, w tym běše sej zašly prezidij hižo do hłowneje zhromadźizny přezjedny, je wažne, zo so mjezsobu zeznajemy a tak přijomnu a wotewrjenu klimu za džělo tworimy. Na to smy při planowanju konstituowaceho posedženja zwjazkowego předsydstwa dźiwali. Posedženje same, kiž wotmě so dnja 20. apryla w Budyšinje, wobsteješe tuž z poměrnje wulkeho džěla informacijow. Jako přenje so člonoj gremija předstajichu. Potom předstajitej so zarjad Domowiny a wjednistwo RCW. Tole služese tež zwobraznjenju wotběhow a rozložanju, na koho měli so člonoj gremija w kajkim padže wobroćić a što je jim při prašenjach z partnerom.

W přichodnym džělu rozložichu so prawniske zasady a jednanske porjady, zo bychu člonoj zwjazkowego předsydstwa zhonili, po kotrych zasadach so džělo rjaduje. Hakle po tym zahaji gremij swoje wobsahowe džělo, při čimž bě dosć chwile za naprašowanja a rozložowanja k jednotliwym dypkam. Za přichod skutkowanja Domowiny je tole dopokaz dalšeje transparency: Jednotliwce a jeho prašenja steja dale w srjedzišću gremijoweho džěla. Jeničce z dokladnymi informacijami hodža so kmane rozsudy tworjeć. Přeu sej, zo bychu wšě serbske gremije tutomu přikładej slědowali – w zmysle dobreje serbskeje zhromadnosće.

Dawid Statnik, předsydu Domowiny

Nowe zwjazkowe předsydstwo wuzwolene

Wjerbno bě dnja 23. měrca hosći-
 ćel 16. hłowneje a wólbneje zhro-
 madžizny Domowiny, na kotrejž
 so 149 delegatow ze wšěch župow
 a towarstwow wobdžěli. Mjez čes-
 tnymi hosćimi běchu zapóslancy
 zwjazkowego sejma a krajneju
 sejmow Sakskeje a Braniborske-
 je. Postrowy braniborskeho knje-
 žerstwa sposrědkowa ministerka za
 wědomosć profesorka Sabine Kunst.
 Dalše postrowy přednjeseštaj kraj-
 ny rada wokrjesa Sprjewja-Nysa
 Harald Altekruiger a zapóslanc
 zwjazkowego sejma profesor Mar-
 tin Neumann.

Z rozprawy předsydy

Rozprawy předsydy wo džělawosći
 Domowiny po 15. hłownej zhromadži-
 znje a w jubilejnym léće Domowiny
 poda Dawid Statnik. Zjimajo wón
 praji: „Wobhladamy-li sej lisćinu kan-
 didatow za zwjazkowe předsydstwo,
 zwěsćamy, zo njejsmy přichodnu ge-
 neraciju jenož narěčeli, ale ju tež za
 džělo w Domowinje zahorili. ... Serb-
 stwo so wuwija, a tež Domowina dyr-
 bi so dale wuwijać. Dale wobstejace
 nadawki su na př.:

- załožbowu rady jeničce ze serb-
 skich zastupjerjow wutworić,
- Domowinje prawo skórzby we
 wšitkich naležnosćach Serbow
 zmóžnić,
- skónčnje krute městno w rozhłoso-
 wej radže MDR dóstać.

Tola nowe časy přinjesu tež nowe
 wobstejnosće a wužadanja. Sydlen-
 ski rum je drje škitne pasmo Serbow,
 ale w času globalizacije dawno hižo
 nic mjeza skutkowanja Domowi-
 ny. Inicijatywy, kaž na přikład ‘Stup
 dale’ w Drježdžanach a druhe zwon-
 ka Łužicy, chcemy a budžemy po
 našich móžnosćach dale podpěrać a
 spěchować. Akcije jednotliwcow, kaž
 ‘A serbsce?’, nam pokazuja, zo dyrbi-
 my sej sami wuwědomić, što chcemy
 a kak tole zhromadnje z komunalny-
 mi zarjadnišćemi zmištrujemy. Tola
 tež nutřkotowarstwowym diskusijam
 njeměli so wuhibać.

Prašenje do přichoda je, kajki model
 wólbow faworizujemy. Namjetuje
 so, w přichodže mandaty a gremije
 w Domowinje přez čłonske wólbny
 wuzwolić. Z tym bychmy zastupje-
 rjow dale a sylnišo legitimowali. Ze
 šěrokim a transparentnym modelom

nutřkownych wólbow by so móhlo
 dale přemyslować, hač njewolimy
 radžicelow Załožby za serbski lud na
 podobne wašnje a hač njenaložujemy
 tole tež za zastupjerjow Serbskeju ra-
 dow krajow Sakskeje a Braniborskeje.
 Zdobom měla so w tutym zwisku róla
 přirodneho čłona Domowiny rozjasnić
 a forma sobuskutkowanja zryjadować.

**Předsyda wólbneho wuběrka Krěšćan
 Korjeńk gratuluje Dawidej Statnikej, kiž
 bu z 96,5 procentami hłosow znowa jako
 předsyda Domowiny wuzwolony (wotlěwa).**

Z mjenowanej diskusiju chcemy za
 Domowinu hišće sylnišo akceptancu
 mjez Serbami docpěć. Trjebamy wu-
 ske styki k našej bazy, k Domowinim
 skupinam a towarstwam, zo bychmy
 našim čłonom zas a zaso zaměry našeje
 narodneje organizacije zbliželi, jich do
 sobudžěla wabili, sej jich bazowe džělo
 česćili a nic naposledk nowych čłonow
 do našich rjadow nawabili ...

‘Serbski čołm’ so čumpa, wichor do nje-
 ho přima a hrozy strach, zo so zwróci.
 My pak měli wodžidło kruće džeržeć,
 so tež na młodych ludźi zepěrać a na
 nowe ideje twarić. Přejdu nam wšěm
 dale móc a wutrajnosć za wodženje
 našeje jeničkeje łódže – za zaručenje
 Serbow přichoda.“

Nowowólbny organow Domowiny

Dawid Statnik bu znowa jako předsyda
 Domowiny wuzwolony.

Wón wukonješe tute zastojnstwo hižo
 z léta 2011 čestnohamtsce. Nětko
 dóstawa tajke zarunanje, zo móže
 cyłodnjowsce za Domowinu džělać.

Za městopředsydow Domowiny wu-
 zwolichu delegaća Judith Wałdźic a
 Marka Hančika.

Nowemu zwjazkowemu předsydstwu
 přislušeja dale:

- Margitta Altkruigerowa (Serbske

šulske towarstwo)

- Stefan Anders (župa Kamjenc)
- Wito Bejmak (Spěchowanski kruh
 za serbsku ludowu kulturu)
- Jan Bělk (Zwjazk serbskich
 wumělcow)
- Marcel Brauman (Towaršnosć za
 spěchowanje Serbskeho ludowego
 ansambla)
- Guido Budar (Towarstwo Cyrila a
 Metoda)
- Hanka Budarjowa (Zwjazk za serb-
 ski kulturny turizm)
- Monika Cyžowa (Zwjazk
 serbskich rjemjeslnikow a
 předewzaćelow)
- Zala Cyžowa (župa Kamjenc)
- Jenifer Dünnbierojc (župa Dolna
 Łužyca z. t.)
- Kito Ela (župa Dolna Łužyca z. t.)
- Milan Funka (Serbski Sokol)
- Roman Grzyb (župa Wojerecy)
- Manfred Hermaš (župa Běla
 Woda/Niska)
- William Janhoefer (župa Dolna
 Łužyca z. t.)
- Tomaš Jurk (Zwjazk serbskich
 studowacych)
- Marcus Kóncař (župa Dolna
 Łužyca z. t.)
- Judit Kubicec (Zwjazk serbskich
 spěwarskich towarstwow)
- Jurij Łušćanski (Maćica Serbska)
- Chrysta Meškankowa (Towarstwo
 Cyrila a Metoda)
- dr. Madlena Norbergowa (župa
 Dolna Łužyca z. t.)
- Jan Nuk (župa Budyšin)
- Diana Pawlikowa (Serbske
 młodžinske towarstwo Pawk)
- Jana Pětrowa (župa Budyšin)
- Enrico Šolta (župa Wojerecy)
- Katrin Suchec-Dźislawkowa
 (Towarstwo za spěchowanje serb-
 skeho kulturneho a informaciskeho
 srjedzišća w Barlinje).

Jako čłonojo rewizijnego wuběrka
 buchu woleni:

- Florian Brězan
- Měrcin Mark
- Pěťš Petrick
- Dirk Šewc
- Marko Wjesela.

Jako čłonojo změrcowskeho wuběrka
 wuzwolichu so:

- Jěwa-Marja Čornakec
- dr. Ludwig Ela
- Joachim Glücklich
- Hajko Kozel
- Gabriela Korchowa.

Člonojo noweho zwjazkowego předsydstwa (wotlěwa) T. Jurk, G. Budar, M. Hančík, J. Kubicec, J. Bělk, D. Pawlikowa, H. Budarjowa, M. Hermaš, Chr. Meškankowa, D. Statnik, J. Waldžic, J. Pětrowa, M. Kóncař, Z. Cyžowa, K. Suchec-Džišlawkowa, K. Ela, J. Łuščanski, dr. M. Norbergowa, W. Bejmak, J. Dünnbieroje, J. Nuk, W. Janhoefer, M. Brauman a M. Funka. foto: Domowina

Wobzamknjenja

Na namjet předsydy Dawida Statnika wobzamknychu delegaća:

„Delegaća 16. hłowneje zhromadźizny Domowiny přiwozmu rozsudy zwjazkowego předsydstwa č. 181, 183

a 184 a zakónča z tym diskusiju wo prawniskej formje zastupnistwa serbskich zajimow. Z tutoho rozsuda wurošćace žadanja k skrućenju Domowiny maja być ze zakładom za narodno-politiske skutkowanje třěšneho zwjazka.“

Hłowna zhromadźizna schwali tohorunja změnjene wustawki, wozjewjene pod www.domowina.de, a džělowe směrnicy za dobu hač do 17. hłowneje zhromadźizny Domowiny w lěće 2015, wozjewjene w tutym čisle Našeje Domowiny.

Džělowe směrnicy Domowiny za lěta 2013 - 2015

Džělowe směrnicy wobsahuja najwažniše nadawki, kiž su wusměrjene na dalše skrućenje Domowiny w dotalnej prawniskej formje jako njewotwisny a samostatny zwjazk Serbow a třěšny zwjazk serbskich towarstwow Delnjeje a Hornjeje Łužicy kaž tež zastupjerki zajimow serbskeho ludu. Wone postajaja čěžišćowe pola džělawasće Domowiny za dobu hač do 17. hłowneje zhromadźizny Domowiny w lěće 2015. Wone su tuž zakład zhromadneje džělawasće wšitkich w Domowinje zjednočených narodnych mocow w přenjeje položcy legislatiwneje doby 2013 – 2017.

1. Spěchowanje serbskeje rěče

1.1. Domowina wutwori w swojim zarjedže hač do 17. hłowneje zhromadźizny 2015 znowa městno referenta/ki za kublanje a młodžinu.

1.2. Hižo w směrnicach Domowiny lěta 2007 formulowany nadawk wutworjenja kublanskeje syće z wosebitosćemi Hornjeje a Delnjeje Łužicy ma so hač do kónca 2015 zwoprawdźić.

1.3. Domowina zestaja katalog rěč spěchowacych napravow, diferencowany po regionach. Spjelnjenje dotalnych napravow ma so wuhódnočić a nowe naprawy maja so na hospodarske lěto wusměrjene nadžělać abo wudospoňić.

1.4. Domowina dale kritisce přewodźuje dalewuwiće koncepta 2plus jako zawjazowacu wuwučowansku metodu w Sakskej. Žada sebi hromadže ze Serbskej radu nowelěrowanje wuwjedskeho postajenja šulskeho zakonja za serbski sydleniski rum Saks-

keje. W Braniborskej ma so status WITAJ-wučby jako wotchilaca organizatoriska forma učby na zakładže dokładneje ewaluacije změnić na regularnu bilingwalnu učbu.

1.5. Domowina podpěruje dalše profilowanje Rěčneho centruma WITAJ jako srjedzišćo pedagogiskich poslužbow a slědženjow na dobro dalšeho spěchowanja serbskeje rěče. RCW přihotuje hromadže z druhimi partnerami kublanske zarjadowanje k rěčnemu planowanju.

1.6. Zwjazkowe předsydstwo stara so dale wo runoprawosć při wužiwanju deljno- a hornjoserbsčiny (na příklad w materialijach).

2. Skrućenje a dalewuwiće Domowiny po 100. róčnicy jeje založenja

2.1. Domowina zdžěla sej z pomocu dokładneje nutřkotowarstweje a zjawneje diskusije nowy naročny program „Domowina 2025“ ke skrućenju

a dalewuwiću Domowiny pod hesłom „zamołwitosć – wotewrjenosć – zwjazanosć“. Programowa komisija dale skutkuje, nawjeduje diskusijny proces a předpožiji přichodneje hłownej zhromadźiznje doskónčny naćisk noweho programa ke schwalenju.

2.2. Domowina dorozumi so wo nowych formach zapřijeća cyłeho člonstwa a dalších Serbow kaž tež přecelow Serbow do zhromadneho džěla. Wosebje dodiskutuje namjetaj za prawólby člonstwa a za naprašowanje člonstwa k bytostnym prašenjam Domowinskeho a narodneho džěla.

2.3. Domowina zwoprawdza zaměrnje wšitke nadawki ze swjeho koncepta k polěpšenju nutřkowneje a wonkowneje komunikacije. Wosebje wužiwa sylnišo móžnosće digitalneje komunikacije. Wabi zaměrnje nowych člonow do swjich rjadow a podpěruje nastaje nowych skupinow a towarstwow. dale na str. 4

Delegaća župy Delnja Łužica we Wjerbnje.

fota str. 2 a 4: J. Helgest

3. Rozšěrjenje sobu- a samopostajowanskich prawow serbskeho ludu

3.1. Na zakładze wobzamknjenja 15. hłowneje zhromadźizny Domowiny k rozšěrjenju sobupostajowanskich a samopostajowanskich prawow w naležnosćach serbskeho ludu a zložuju so na rozsud wo skrućenju Domowiny jako připóznata zastupjerka zajimow serbskeho ludu po § 5 Serbskeho zakonja Sakskeje a hladajo na § 4a naćiska k nowelěrowanju Serbskeho zakonja Braniborskeje wona swoje prócowanja směrodajnje pokročuje. K tomu sej žada nowelěrowanje wotpowědnych zakonjow, postajenjow a zrěčenjow.

3.2. Domowina so za to zasadźuje, zo legitimuja člonow Serbskeju radow Braniborskeje a Sakskeje za wólbnu dobu 2014-2019 bjezwuwzaćnje Serbja na zakładze zakonskeho rjadowanja, kiž ma so wotpowědnje stworić.

3.3. Domowina so prócuje wo změnu statneho zrěčenja wo Załožbje za serbski lud, kotraž zmóžni, zo so Rada Załožby za serbski lud za nowu wólbnu dobu 2015-2019 bjezwuwzaćnje ze Serbow skonstituuje. Statni zastupjerjo měli z dohladowanskej radu jenož hišće wužiwanje srědkow po plaćiwych předpisach kontrolować.

3.4. Domowina podpěruje nowelěrowanje Braniborskeho serbskeho zakonja.

4. Spěchowanje serbskeje kultury

4.1. Domowina so dale za to zasadźuje, zo so zarjadniska podpěra za kulturne aktiwity a projekty na bazy skónčnje rjaduje. K zaručenju dosahaceho financowanja projektowych

a zarjadniskich potriebow prócuje so Domowina wo nowelěrowanje financneho dojednanja, kotrež tež inflacisku ratu zapřija.

4.2. Domowina budže z hosćicielku swětowego kongresa CIOFF (to je swětowy zwjazk za organizaciju folklornych festiwalow) w lěće 2014 we Łužicy. We wuskim zhromadnym džěle z kulturnymi akterami a zamołwitymi prezentuje wona zastupjerjam z cyłego swěta wukonliwosć serbskeho ludoweho wumělstwa.

4.3. Domowina je w dalším procesu zesylńenja samopostajowanskich prawow serbskeho ludu k přewzaću nošerstwa serbskich kulturnych institucijow zwólniwa.

5. Hospodarske a infrastrukturalne naležnosće:

5.1. Domowina prócuje so dale wo to, zo so wobkedźbujaja serbske zajimy w dalším planowanskim procesu za dalewjedženje bruniceweje jamy Wochozy. Podpěruje župu Běła Woda/Niska při prócowanjach wo zachowanje a sylńenje serbskeje substancy pod wuměńjenjemi dołhodobneho wudobywanja brunicy.

5.2. Domowina zasadźuje so za to, zo so serbske zajimy při dalším wuwicu Łužiskeje jězoriny wobkedźbujaja.

5.3. Domowina pokročuje ze sobudžělom w modelowym regionje Hornja Łužica-Delnja Šleska w zwisku z trěbnymi napravami k lěpšemu wobkedźbowanju wužadanjow demografiskeho wuwica.

6. Zhromadne džěło z legislatiwu a eksekutiwu wšěch runin

6.1. W přihotach na komunalne wól-

by w lěće 2014 podpěruje Domowina serbske wolerske zjednoćenstwa a dalšich serbskich kandidatow. Prócuje so wo prawidłowne wothłosowanje z (nowowuzwolenymi) komunalnymi parlamentami a zamołwitymi za serbske naležnosće.

6.2. Domowina podpěruje nowowutworjenje poradźowacych gremijow na polu serbskich naležnosćow poboku wokřesow a komunow we wólbnej dobjě 2014-2019 w Braniborskeje a Sakskeje. Prócuje so wo stajne a spomóžne zhromadne džěło z nimi a wo wuměnu nazhonjenjow.

6.3. Domowina wudžěła za wólbny krajneju sejmow Braniborskeje a Sakskeje w lěće 2014 wočakanja na polu serbskich naležnosćow a nawjaza trěbne kontakty z nowowuzwolenymi zapóslancami a gremijemi.

Marko Hančik je jedyn z dweju městopředsydow. Wón džěła jako biologa w Choćebuzu.

6.4. Domowina zasadźuje so sylnišo za runohódne wužiwanje serbsčiny w zjawnym žiwjenju serbskeho sydłenskeho ruma. Poradźuje zjawne zarjadnistwa při zaručenju dwurěčnych pomjenowanjow na zakładze plaćiwych předpisow a při wuporjedženju zmylkow w serbskich napisach. Domowina podpěruje zaměrne zwoprawdženje „Plana napravow Sakskeho statneho knježerstwa k pozbudźowanju do wužiwanja serbskeje rěče“ a zasadźuje so za wotpowědne konkretne naprawy krajneho knježerstwa Braniborskeje. Zwoprawdženje tutych směrnicy koordinuje zwjazkowe předsydstwo z pomocu swojeho prezidija a swojich džělowych wuběrkow.

Sobustawske župy a nadregionalne towarstwa so do přesadženja nadawkow zapřija.

Ominozny rozsud na hłownej zhromadźiznje?

Wobhladaš-li sej rozprawy někotrych medijow wo 16. hłownej zhromadźiznje Domowiny, maš začić, zo je so tam wěsty eklat stał. Měnju pozdatnje „horcu“ diskusiju nastupajo rozsud, z kotrymž skónčichu delegaća diskusije wo možnym modelu zastupnistwa Serbow. Zakład toho běše rozsud hłownej zhromadźizny z lěta 2011, zo měli wo tym w našim člonstwie diskutować. Wobsahowy zakład tworješe podložk džěloweje skupiny Załožby za serbski lud „korporacija zjawneho prawa“, w kotrymž pokazašej so alternatiwje: pak skrućenje Domowiny jako towarstwo, pak přetworjenje Domowiny do korporacije zjawneho prawa. Tute přemyslowanje wowliwowaše dalša mysl, kotruž iniciatiwna skupina „serbski sejmik“ faworizuje. Je sej Domowina nětko „pranc“ nadawała? Po mojim měnjenju nic:

1. Wo najlěpšim juristiskim modelu zastupnistwa Serbow smy tež na wšelakich runinach w Domowinje wospjet diskutowali. Hižo w lěće 1990 bě prašenje, kotru formu zastupnistwa měli Serbja wolić. Bjezdweła zwěšćamy, zo njeje towarstwowa struktura najwyše legitimowane zastupnistwo, tola njeměli zabyć, zo trjebaš za wólby zastupnistwa tež wolerja-jednotliwca. Hdyž pak njemóžeš Serba jako wolerja zwěšćić (prawniska zasada je swoboda wuznaća, to rěka, žadyn zarjad njesmě narodnosť zwěšćić abo zapisać), je čěžko, wólby přewjesć. To samsne plaći za móžne teritorialne

přemyslowanja: Jeli by wjetšina (na př. wšitcy wobydlerjo Łužicy, hačrunjež je podžěl Serbow wočiwidnje mjeńši hač podžěl druhich) zastupnistwo mjeńšiny woliła, njeby wuslědk hižo awtentiški a realistiski „serbski“ był. Z toho wuchadza, zo njeje „zastupnistwo“ jeniče honjenje za legitimaciju ze stron wolerja, ale wosebje tež awtentskosće wólbow. Tole běše stajnje konsens mjez Serbami w dotalnych diskusijach.

2. Diskusija – wšojedne, što je ju wjedł – njeje so w ludze přimniła. Twjerdži so samo, zo je „elitarna“. Kak pak chceš diskusiju wo zastupnistwje ludu bjez ludu wjesć?

3. Zwjazkowe předsydstwo je rozsudžilo, a to po diskusiji na zjawnym posedženju dnja 4. julija 2012 we Wojerecach: zo faworizuje so dale towarstwowy model (wobzamknjenja č. 181-184). Na tutym wječoru bu na zakładze předchadzaćeje diskusije wotpowědna papjera džěloweje skupiny Załožby za serbski lud rozložena.

4. Hłowna zhromadźizna Domowiny ma po wustawkach nadawk, dotalne zwjazkowe předsydstwo wuwjazać a nowe wolić. Wuwjazanje stawa so na zakładze schwaleneje rozprawy wo džělawosći. Lětuša hłowna zhromadźizna Domowiny měješe tež w tutym zwisku rozsudy zwjazkowego předsydstwa č. 181-184 k modelej zastupnistwa wobkrućić. Potajkim sta so rozsud wo zastupnistwje hižo w

lěće 2012 a hłowna zhromadźizna je jón jeniče hišće raz potwjerdžila. Byli lětuša hłowna zhromadźizna tutu temu dale wotewrjenu wostajila – kak měla potom džělawosć zwjazkowego předsydstwa schwalić, gremij wuwjazać a nowowólby přewjesć?

5. Bě prawje, zo je so diskusija wjedła. Jednotliwcy su so słowa jimali a su – byrnjež to medije zdžěla hinak reflektoowali – tež wotmołwy dóstali. Tole wuchadza tež z protokola hłownej zhromadźizny. Byrnjež so wjetšina słowa njejimala – što chcył nětkole twjerdzić, zo wona wjetšina tež njewě, wo čim je rozsudžila. To po mojim měnjenju kóždeho delegata zjawnje diskredituje, štož njewotpowěduje demokratiskim zasadam, z kotrymž dyrbiš tež připóznawać, zo ma druhi hinaše měnjenje.

6. Rozsud wo namjeće bě jasny: Dwě třeciny přitomnych stej za rozsud hłosowaloj (wot 149 hłosowachu 99 za namjet, 20 běchu přečiwo tomu a 28 so hłosa wzdachu). Zwěšćamy, zo bě rozsud demokratiski a zo bu samo dwójce tworjeny: jónu z přiwzaćom rozprawy zwjazkowego předsydstwa a jónu ze schwalenjom formulowaneho wobzamknjenja.

Na tutym zakładze budžemy nětko swoju džělawosć jako legitimowana zastupjerka serbskeho luda pokročować.

Dawid Statnik, předsyda

Wólby w Praze

Dotalny předsyda wobkrućeny

„Společnost přátel Lužice“ (SPL), Towaršnosť přećelow Serbow, přewjedže dnja 13. apryla 2013 w Serbskim seminarje w Praze swoju wólbnu zhromadźiznu. W swojej rozprawje hódnoćeše předsyda dr. Petr Kaleta bohatu džělawosć zańdženého lěta a naspomni mj. dr. wuspěšne předstajenje oratorija „Nalěća“ we Valdštejskej zahrodze w Praze z wjacorymi serbskimi chórami a SLA. „Běše to jónkrótne a wulce kwalitatiwne předstajenje Serbow, njehladajo horcych lětnich temperatur“, wón praji, wšitkim sobuskutkowacym so wutrobnje džakuju. Wažne za čestnohamtsce skutkowacu

towaršnosť je tež zrěčenje wo zhromadnym džěle, kotrež bu lětsa 8. měrca ze zarjadom Domowiny podpisane.

Na wólbach předsydy bu jenički kandidat wobkrućeny. Je to dr. Petr Kaleta Ph.D., kotryž tutu wažnu funkciju hižo pjeć lět wukonja. Za jeho zastupjerjow pak buštaj nowaj člonaj towaršnosće wuzwolenaj, a to slawistaj magistrj Stefan Pilát, sobudžělaćer Słowjanskeho wustawa w Praze, a Josef Šaur, docent na Masarykowej uniwersiće w Brnje. Towaršnosť přećelow Serbow ma cyłkownje 146 člonow – wězo wosebje z Prahi, ale tež z Brna, Opola a Łužicy. Dalši nowy člon SPL bu jednohlósne přiwzaty; je to Clemens Škoda, referent Domowiny za kulturu a wukraj. Spočatk apryla dósta SPL dalše

Wjele zboža znowa wuzwolenemu předsydzě SPL Petrej Kaleće wupřa Clemens Škoda, kulturny referent Domowiny (wotprawa).

rumnosće w přizemju Serbskeho seminarja, hdžež poskičuje so přećelam Serbow tež móžnosť přenocowanja.

tekst a wobraz: Łu

Skúsiš našu serbsku zgromadnosć

Swóju lětosnu glownu zgromažinu jo pšewjadla Domowinska župa Dolna Łužyca z. t. dnja 12. apryla w Janšojcach. Mimo rozpšawy županki dr. Madleny Norbergoweje stej stojalej wulichowanje starego a wuzwólenje nowego župneho pšedsestarstwa w srježišću wjacora.

Pšedsestar Domowiny Dawid Statnik jo tam gronił: „Staramy se wó zdžaržanje serbskeje rěcy – dolno- a górnoserbskeje. Župa Dolna Łužyca jo wažny žěl Domowinskego žěla, toś se wósebne wjaselim, až jo žěło rozdžěloně na tak wjele młode ramjenja. Cu se wuzěkowaš wšykny doněta aktiwnym za jich njewomucne, pilne žěło.“ Dr. Madlena Norbergowa, kenž jo była zachadne styri lěta županka, jo mógała w swójej rozpšawje na wjele wuspěchy Domowinskego žěla w Dolnej Łužycy pokazaš.

Serbšćinu pótrjefjacy jo wóna groniła: „Trjebamy na kuždy pad hyšći wětšu akceptancu serbskeje rěcy w zjawnosći a samozrozumliwu prezencu serbskeje rěcy w regionje; mimo kultury w turizmje, góspodarstwje a regionalnej politice.“ Žěło młožinskego aktiwa jo pšedstajila Jenifer Dünnbierojc z Gór:

Žowca z Gór w swóich pyšnych narodnych drastwach, napšawo Jenifer Dünnbierojc, kenž jo tam lětosna Domowinsku kupku založyla. foto: Helmut Matik

Wšuzi comy měš take serbske „gnězda“

Baza župy Dolna Łužyca, to sćo wy, lube zastupniki towaristwow a Domowinski kupkow!

A wy sćo wjele na nogi stajili a z wjaselim a energiju se wó serbstwo starali. Mamy 19 kulturnych a tradiciskich towaristwow z 913 člónkami. Wopšimješe žěla jo pokazanje serbskich nałogow, tradicijow a tak su towaristwa wažna pódpěra teke za młožinske kupki. Druge kulturne towaristwa pokazuju serbsku kulturu na wuběrnu wašnju na jawišćach we wokolinje a dalej. Wy wšykne sćo tak multiplikatory serbskego žywjenja!

Domowinski kupkow mamy w Dolnej Łužycy 31, z kótarychž stej dvě gano nowo k tomu pšišlej, na Górach a w Lubnjownje. Na Górach jo póžěl młožiny wjeliki. W Lubnjownje mě se

„Glowna tema na našych wobradowanjach jo było pšigótowanje zgromadnych zarědowanjow, wótgłosowanjeterminow, organizěrowanje mjazsobneje pódpěry a skúsiš našu serbsku zgromadnosć, ako my hyšći dlujko njamamy, ale ako pšiběra.“ Wóna jo kritizěrowala mjazy drugim šmarjenje župneje pawšale.

Pó změstymi kontrowersnej diskusiji su wuzwólili delegaty nowe župne pšedsestarstwo z 13 člónkami. Nejwažnejša nowosć pši tom: Župa Dolna Łužyca ma nowego župana. Jo to 34-lětny Měto Nowak z Chóšebuskeje Domowinskeje kupki, wjednik Chóšebuskeje wótnožki Rěcneho centruma Witaj. Zastupny župan wóstanjo Harald Koncak z Turjeja a nowa pokladnica jo Karin Tšukowa z Dešna.

M. Kóncař / B. F.

Pozicije

Ja cu w župnem pšedsestarstwje dojspiš, až žělamy ze wšykny, kótarež to kšě, gromaže za dalejwuwijanje dolno-serbskeje rěcy a kultury. Za to trjebamy transparentnosć, dowěru a wjasele pši cesnoamtskem angažemenšce.

Měto Nowak, nowy župan w Dolnej Łužycy
foto: G. Wiczorek

Som 18 lět bydlil w Budyšynje a som se w tom casu teke w Domowinje angažěrował. Tam nazběrane nazgónjenja cu wužywaš wósebne za to, aby ako župne pšedsestarstwo Dolna Łužyca glědali teke na strony Górneje Łužyce. Cil jo, se celkownje ako Domowina profilěrowaš, kótaraž dej wšake regiony z rozdžělnymi wuměnjajami a specifiskimi nazgónjenjami zastupowaš.

dr. Pěš Šurman, Chóšebuz

W mójom žywjenju – połowańskem a priwatnem – grajo serbstwo wjeliku rolu: žělám w Serbskem instituše, rejujom w folklornem ansamblu. Pó casu pak som kšěla teke politiski něco wugbaš. Togodla som za župne pšedsestarstwo kandiděrowala. Za mnjo stej (bazisowa) demokratija a transparenca wjelgin wažnej. Žycym se wěcej transparence w Domowinje. Za to cu se zasajžiš.

Franciska Šulcojc, Chóšebuz

Mój přědny zaměr ako člónk pšedsestarstwa župy „Dolna Łužyca“ jo, až pólpšymy kontakty mjazy Dolnymi a Górnymi Serbami, aby se wobnowil zmysl, až su Serby jaden lud, wšojadno, žož něchten bydlil. Bernd Pittkunings, Dešno

Z wjele idejami woplěwamy serbske wejsne tradicije a wužywamy pši tom rad bogate kulturne póbitowanja Domowiny. Ja by kšěla se za wšykne angažěrowaš, kenž njamógu tak derje abo nic wěcej tak derje serbski powědaš, aby se zasej wěcej z Domowinu identificěrowali a gjarde na swój póchad su, aby pó tej droze sami abo ze swójjimi žišimi zasej k serbskej rěcy namakali. Ines Schneider, Radowiza

Drastwiny žeń w Lubnjowje jo był rědny swěžen ludowych drastwow

Kužde lěto ma Nimski zwězk drastwow z. t. swój wjerašk z jadnym dnjom drastwow. Ten jo se lětos wót 12.4. až do 14.4.2013 w blošańskem měsće Lubnjow.

Pšepšosyło k tomu jo Lubnjojske domowinske towaristwo „Rubiško“ a jo teke pšosbu stajilo, až dostanjo dolnoserbiska swěžeńska drastwa drogotny titul „drastwa lěta 2013“.

Na drugem dnju toho wjeraška su se zmakali zastupniki z tych 12 wótzělenjow w Nimskej z něži 40 drastwami k delegatnej konferency w radnicy města. Pšedsedař a druge su gódnosili slědne lěto a su jasnje wuzwignuli, až ludowe drastwy su wjelgin wažne za identitu a zwěžanosć z domownju. K tomu slišaju teke spiwy, reje, mamina rěc a dialekty. Take immaterielne póklady njestoje w Nimskej hyšći pód šćitom, ale w Parisu su wóni pšistup Nimskej k Unesco-dojadnanjenju lětosu juž pšigótowali.

Mjazy góscami stej mimo krajneju ražcowu wokrejsowu OSL a LDS a Lubnjojskego šofy teke bylejš pšedsedař Domowiny Dawid Statnik a zastupny jednašel Domowiny Harald Końcak.

Wšykne su se wugronili za zdžaržanje serbskich kulturnych bogatosćow tek w formje drastwow. Ministar dr. Woidke jo informěrował, až Bramborska to serbstwo kšuse spěchujo. Praktiski su to ned pokazali folklorna kupka „Łokašina“ z Lubnjowa, chor „Łužyca“ z rědnymi ludowymi štuckami a towaristwo „Rubiško“ z wjele wšakorakimi swěžeńskimi drastwami z Dolnje Łužyca. Mimo toho jo k wizenjeju była w radnicy města wustajeńca wó Serbach we Łužyca.

Ministar dr. Woidke jo měł teke cesć wugroniś titul „Drastwa lěta 2013“ za dolnoserbisku swěžeńsku drastwu. Člonki wót „Rubiška“ su gjarže wustupili z wjelerakosću wariantow dolnoserbiskeje drastwy z Wjerbnja, Raduša, Mósta, Bórkow a z Chóšebuzu. Martina Nowakojc wót Serbskego muzeja w Chóšebuzu jo pšedstajila wogłědarjam rozdžěle mjazy drastwami. Wót teje wjelebočneje bogatosći drastwow dajo něnto teke kšasny kalendař za lěto 2014. Pšiducy drastwiny žeń bužo w Schwarzwalze.

Uta Henšelowá

Pšedsedařka towaristwa „Rubiško“ Andrea Pursche z wopismom wó wuznamjenjenju dolnoserbiskeje swěžeńskeje drastwy ako „Drastwa lěta 2013“. Wóna chójži burska we Wjerbańskej drastwje. Na głowje ma wóna staru wariantu teje swěžeńskeje drastwy. Lapa njejo wušywana, ale z mustrowanego žyža. Take šańke tkaniny su byli wjelgin wobubowane w 30tych lětach zajžonego stolěša a su se teke wužywali za šorce.

foto: towaristwo „Rubiško“/Uwe Bradtke

Pócesćenje Jurija Pěčki w Chóšebuzu

Jurij Pěčka (1928 – 1989) foto: priwatne

Dnja 27. apryla 2013 by wóswěšił Jurij Pěčka, dlujkolětny wjednik Serbskeje rozšyrjoneje wušeje šule a župan Chóšebuskeje župy, swój 85. narodny žeń. Bóžko wón njejo to mógl dożywiś, pšeto jo w starstwje 61 lět pó šěžkej chórosći wumrěł.

Na njogo su spominali pši rowje na

Chóšebuskem pódpódnjomem kjarchojbe mjazy drugim něgajšne ceptarje, žinsajšny župan a sobužělašerje Domowiny. Christa Elina ako ceptarka a pšijašelka Pěčkojce familije jo pšedstajila pšibytnym žywjenjobjeg a zaslužby Jurija Pěčki. Wóna jo groniła, až jo pochadał z Górneje Łužyca, jo ako syn serbskego twarca na ludowu šulu chójžił, ako 16-lětny hyšći do wójny musał a pó wójnje w Českej Lipje maturu zložyl. Pón jo wón studěrował na ceptarstwo a jo zachopił ceptariś nejperwej w Bukecach pla Budyšyna.

W lěse 1952 jo wón dóstał nic rowno lažki nadawk založyś jednu serbsku wušu šulu w Dolnej Łužyca. Pši tom žele jo wón nazgónił wjele wótpokazanja pšesiwu tomu serbskemu how. Weto jo wón šulu ako serbske kubłanišćo natwarił a jo 30 lět dlujko jeje direktor był. Pši tom jo se wón wjelgin starał wó to, až serbstwo, ze stawiznami, z kulturu, z ludowymi rejami a wósebnje z dolnoserbiskeju rěcu, kšute městno we wuchje a w lichem casu wuknikow zabjerjo.

Ale Jurij Pěčka njejo jano direktor teje šule był a generacije młodych

W digitalnym wudaću
„Naša Domowina“
namakaće přinoškaj wo
folklornym festiwalu a wo
kubłanskej syći PONTES.

serbskich wuknikow wukublał, wón jo se teke angažěrował za wóžywenje serbskego sebjewědobnja w Dolnej Łužyca. Wón sam jo był člonk Domowiny wót lěta 1945. Wósebnje ako župan Chóšebuskeje župy jo se wón wót lěta 1963 zasajžował, aby Dolnoserby swóju narodnosć, rěc a kulturu górzej žaržali. Pši tom jo wón był teke dlujkolětny člonk Zwězkowego pšedsedařstwa Domowiny.

Pši nowem městnje jogo rowa, žož tek wótpócywatej jogo enkelsyna, jo se zagrał jogo nejlubšy spiw „Boleraz“. Cu se na tom městnje wužekowaš Elic familiji za dostojne spominanje na tu wažnu wósobu a prócowarja serbskego žywjenja w Dolnej Łužyca.

U. Henšelowá
regionalna powědarka Domowiny

Přeprašenje na spēwny wječork

Župa „Michał Hórnik“ a Domowinska skupina Njebjelčicy přeprašujetej wšitkich lubowarjow serbskeho spēwa na spēwny wječor pjatk, 5. julija, do Njebjelčic. Započatk je w 19.30 hodź. na swjedźenskej luce „Při hačinkach“. Wječor so ze wšelakimi programowymi dypkami wobru- bi, zhromadne spēwanje pak steji w srjedźišću. Wo čelne derjeměće budže postarane.

Lětni koncert w Radworju

Chór Meja přeprašuje wšitkich zajim- ców na swój tradicionelny lětni kon- cert njedzelu, 7. julija, na zahrodze při Starej cyrkwičce w Radworju. Wot 15 hodź. poskići so swačina. Koncert zahaji so w 16 hodź. Pro- gram wuhotuja Mejenjo lětsa znowa z hosćimi, mjez kotrymiž budže skupi- na Wólbernosće.

Namjety zapodać

Tež lětsa maja so zaso zaslužbne wosoby z Mytom Domowiny, My- tom Domowiny za dorost a Čestnym znamješkom Domowiny wuzna- mjenić.

Z mytom maja so wosoby počesćić, kotraž so zaměrnje a wuspěšnje za zachowanje a wozrodženje serbskeje kultury, wosebje pak serbskeje rěče, zasadźuja. Z Mytom za dorost wu- znamjeni so młodostna/y abo skupina, kotraž/yž so na wusahowace wašnje za swój lud angažuje. Z Čestnym znamješkom Domowiny připóznawaja so zaslužby w towarstwowym dźěle, zwoprawdźace program a směrnicy Domowiny.

Prosimy člonow župow, towarstwow a jednotliwcow, zo bychy namjety za wuznamjenjenje hač do 30. junija 2013 zarjadej Domowiny w Budyšinje sposrědkowali. Namjet móžeće tež z e- mailku posłać na clemens.skoda@sor- ben.com. Namjety měli wobsahować biografiske daty a jadriwe wopisanje skutkowanja mytowaneho.

Domowina z nowej internetnej stronu

W juniju chce Domowina – Zwjazk Łužiskich Serbow swoju nowu web- stronu do syće stajić. Wulke lipowe łopješko na hłownej stronje pokazuje na zhromadnosć serbskich towarstwow. Nowe funkcije su na přikład pytanje wob- sahow, mediateka a protyka. Nětko steji

tež wobluk naprašowanjow předsyźe a zwjazkowemu předsydstwu (na stronje pod „forum“) bóle w srjedźišću. Wose- bje pak chce natwarjena syć župam a nadregionalnym towarstwam platformu skićeć, zo bychy swoje wobsahi wozje- wjeli.

Cl. Škoda

Pšepšosenje na 16. zeń wótbagrowanych serbskich jsow Einladung zum 16. Gedenktage für abgebagerte Dörfer am 8.6.2013, 14 Uhr, für Groß Lieskow/Liškow

Domowina-Zwězk Łužyskich Serbow z. t. a wósebnje Domowinska župa Dolna Łužyca z. t. pšepšosyjoje na 16. zeń wótbagrowanych serbskich jsow. Wopomnješe bužo na gruntach nĕgajšnjeje gmejny Liškow (Groß Lieskow).

Erntefest in Groß Lieskow um 1950/žnjowny swěžen w Liškowje wokolo 1950 foto: priwatne

Wšykne nĕgajšne wobydlarje Liško- wa, ale teke Liškowka a Tšawnice rowno tak ako dalšne gósci su na wótwórjenje nowego wopomnišća wjelgin wuśobnje pšepšosone. Wót- jězd bužo zeger 13.00 góž. wót góst- nego parkowanišća wugloweje jamy Janšojce/Chósebus pódołnoc (Tage- bauanlagen Tagebau Jänschwalde bzw. Cottbus-Nord pši droze B97 z

Gubina k awtodroze A 13).

Alle ehemaligen Einwohner von Groß Lieskow, aber auch von Klein Lieske und Tranitz und weitere Gäste sind zur Einweihung der neuen Gedenkstätte herzlich eingeladen. Die Teilnehmer treffen sich um 13 Uhr auf dem Parkplatz Tagesanlagen/Tagebau Jänschwalde, wo die Weiter- fahrt organisiert wird.

program sobotu 8. junija 2013 zeger 14.00 góž. – wótwórjenje a wuwitanje

- nagrono pšedsedarja Domowiny Dawida Statnika
- nagrono jadnogo nĕgajšnego wobydlarja Liškowa
- póstrowne słowa
- wuswěšenje wopomnješkego kamjenja
- cerkwinske žognowanje – farař n. w. D. Schütt
- wótekšyše informaciskeje tofle a sažanje lipy

X. Mjezynarodny folklorny festival „Łužica 2013“ X. Internationales Folklorefestival „Lausitz 2013“

- 11.7. Budyšin/Bautzen
- 12.7. Hochoza/Drachhausen
- 13./14.7. Chróscicy/Crostwitz

www.folklorefestival-lausitz.de

Impresum: Naša Domowina - Informacije třěšneho zwjazka • Informacije kšywowego zwězka • Informationen des Dachverbandes

Tu wozjewjene wosobinske mĕnjenja njekryja so na kóždy pad z mĕnjenjom wudawačela. Redakciski kónc: 15.05.2013

wudawačel/Herausgeber: Zarjad Domowiny • Zarĕd Domowiny • Geschäftsstelle der Domowina

Postowe namĕsto/Postplatz 2 • 02625 Budyšin/Bautzen • www.domowina.de

redakcija/Redaktion: Borbora Felberowa
tel. 03591-550 202 • faks: 03591-42408 • e-mail: felber-pr-domowina@sorben.com

lektoraj/Lektoren: Božena Braumanowa, Erwin Hanuš
zhotowjenje/Satz: Lausitz-Grafik, Melanie Kotissek • čišć/Druck: Lausitzer Druckhaus GmbH Budyšin/Bautzen
„Našu Domowinu“ namakaće w interneće pod www.domowina.de ► Dokumenty/publikacije
Domowina spēchowane wot Załožby za serbski lud, kotraž dóstawa lĕtnje přiražki Zwjazka, Swobodneho stata Sakskeje a Kraja Braniborskeje.

Hranicy přesahowaca kubłanska syć „PONTES – wuknyć w Europje a za Europu“ a Domowina

PONTES
LERNEN IN UND FÜR EUROPA

Brücken bauen in der Euroregion Neißة

PONTES je hranicy přesahowaca kubłanska syć w Euroregionje Nysa. Nasta zhromadnje z 71 dalšimi wuknjacymi regionami w léce 2002; Zwjazkowe ministerstwo za kubłanje a slědženje je PONTES wot 2002 hač do 2007 we wobłuku programa Wuknjace regiony – spěchowanje syćow podpěrało.

Zaměr tutej wuknjacych regionow je spěchowanje najwšelakorišich iniciatiwow wuknjenja čas žiwjenja. Njeńdže tu potajkim jenož wo čas kubłanja w pěstowarnjach a šulach, ale wo najwšelakoriše kubłanske poskitki za wšě generacije. Nošerjo kubłanja w hraničnej kónčinje třoch krajow tu pola nas, a to w Zhorjelskim a Budyskim wokrjesu, su sebi při tym wosebity nadawk stajili: nadawk zeznamnjenja ze susodom. Za spjelnjenje tutoho nadawka su akterjo šeroku syć partnerow natwarili. Mjez syću najwšelakorišich partnerow su mjez druhim firmy bao GmbH, ABS Robur tzwr Žitawa, Euro-šuli Zhorjela/Žitawa, Wysoka šula Žitawa/Zhorjela (FH), Marketingowa towaršnosť Hornja Łužica-Delnja Šleska zwr, Sakska kubłanska agentura, kubłanski centrum IHK Drježdžany, regionalna pobočka Žitawa. W Mjezynarodnym zetkawanskim centrumje we Wostrowcu zamětnjena agentura PONTES jako zarjad přistajenych džěla bjez wuwzaća na zakładze projektoweho spěchowanja. PONTES rěka móst, mosty twarić. Husto slyšimy přispomnjenje abo sami zwěsćamy, zo smy jako Serbja móst k našim slowjanskim susodam. Runje tohodla njesměmy so prócowanjam hraničnej kónčiny zawrěć, chcemy-li so susodam bližić, so mjez sobu zeznawać, rěć susodow nawuknyć atd. Wot léta 2004 skutkuje Domowina jako projektowy partner w syći sobu a wot léta 2007 je z čonom a kooperaciskim partnerom tuteje syće. Wusahowacy projekt zhromadneho džěla w zajimje nawuknjenja a sprosćkowanja štyrjoch susodnych

rěćow (čěšćiny, pólsćiny, němćiny a serbsćiny) a kulturow Euroregiony Nysa běše w léce 2007 mjezynarodna konferenca z temu „Z imersiju wuspěšnje k wjacerečnosći w Euroregionje Nysa“ w Smochćicach. Hłowny zaměr konferency běše dopokazać trěbnosć běžneho přechoda wot pěstowarnje do zakladneje šule a dale, zo bychu džěci nowu rěć wuspěšnje nawuknyli.

W zhromadnym džěle pedagogow ze wšěch štyrjoch rěčnych rumow nasto 2008 přěnja wersija štyrjirěčneje wuknjenskeje hry „Pytanje poklada“ k wužiwanju w swobodnym času, kotraž bu pozdžišo za rěčnu wučbu dale kwalifikowana a kiž so mjez tym w něhdže 500 džěćacych přebýwanjšćach a šulach euroregiony wuspěšnje wužiwa.

Z tym, zo je so Domowina aktiwne na fachowych wuměnach a mjezynarodnych konferencach wo kubłanskich prašenjach we wjacerečnych rumach wobdžělała, wuwi so krute partnerstwo Domowiny z hranicy přesahowacej kubłanskej syću PONTES. Dalši wuslědk zhromadneho skutkowanja je wuwice certifikata w štyrjoch rěčach za wosebite kompetency w euroregionje, to rěka, wosebite znajomosće w rěčach susodow, znajomosće wo stawiznach, geografiji a politiski poměrach w tutej třoch krajach, wobdžělenje na hranicy přesahowacych projektach a wuměnach atd. Tutón certifikat spožča so w třoch schodženkach: zakladnym, srjedźnym a dwěmaj hornimaj scho-

dženkomaj. Mjez tym bu wjace hač 260 certifikatow přepodatych, a to 96 króc němski, 44 čěski, 63 pólski a 58 serbski.

Certifikaty su wšitcy tři prezidenca Euroregiony Nysa podpísali. Kónč jutrownika přepodašej čěska generalna konsulka w Sakskej, Jarmila Krejčíková a dr. Hilža Elina 47 šulerjom Serbskeho gymnazija a Serbskeje srjedźneje šule Budyšin tutón certifikat přewažnje w srjedźnym schodženk. Z tym hódnoćachu so znajomosće šulerjow w čěšćinje a serbsćinje.

Za wosebite zasadženje w zmysle zhromadnosće w euroregionje nasto certifikat „čestny pólšanc kompetentni“⁴. Dotal bu sydrom čestnych pólšancow pomjenowanych, a to ze wšěch štyrjoch rěčnych rumow. Jich wosebity nadawk a narok je šerjenje mysle wobknježenja susodnych rěćow, wo kompetencach ze susodami so wuměnić a skutkować. Zdobom wobdžěleja so na přepodaću certifikatow.

Sobudžělo Domowiny w kubłanskej syći je zasadnje k wjetšemu připóznaću serbskeje rěče wjedlo. Serbja su w zaštych lětach přez wobstajne a jadriwe sobudžělo w syći aktiwne jako móst k slowjanskim susodam skutkowali a mjezsobnosći susodow w třiróžku krajow a štyrjirěčnym rumje přinošowali. Nadžijamy so na dalše wuspěšne zhromadne skutkowanje w přichodze.

dr. Hilža Elina

Certifikaty „Kompetentni“ za kompetencu w susodnych rěčach a znajomosće stawiznow, žiwjenja a kultury susodnych krajow w Euroregionje Nysa dósta dnja 26. apryla 38 šulerjow 7. do 10. lětnika Serbskeho gymnazija a 9 šulerjow Serbskeje srjedźneje šule Budyšin. Tute přepodašej jim generalna konsulka Čěskeje republiky Jarmila Krejčíková z Drježdžan a serbska čestna pólšanca Euroregiony Nysa dr. Hilža Elina (wotprawa).

foto: Katja Liznarjec

www.folklorefestival-lausitz.de
Łužica / Lausitz 2013

Wutrobnje witajće k nam na X. mjezynarodny folklorny festiwal „Łužica“

Džesaty raz su lětsa kulturne skupiny ze wšeho swěta z hosćom Serbow we Łužicy, hdyž wotměje so wot 11. hač do 14. julija w Budyšinje, Hochozy a Chrósćicach mjezynarodny folklorny festiwal „Łužica“. Hižo cyle lěto přihtowanski wuběrk jubilejny podawk přihtowuje.

Nimo mnohich kulturnych skupin a ansamblow z Łužicy su mjez druhim skupiny ze Słowakskeje, Awstriskeje a Letiskeje připrajili – někotre widziće na tutej stronje. Organizatorjo wjesela so wosebje tež na kulturne čělesa ze zamórskich krajow kaž Kanady, Indiskeje a Awstralskeje. Tež zhromadne džěło z mjezy přesahowacym projektom RML2future je dojednane. Projektownicy běchu hižo na koperskich mišterstwach „EUROPEADA 2012“ kampanju za wjacerečnosť w Europje startowali. Folklorny festiwal chce na mnohotu rěčow a kulturow pokazać a k dorozumjenju mjez ludami přinošować.

Sakski ministerski prezident Stanisław Tilich přewozmje patronat X. mjezynarodneho folklorneho festiwala „Łužica“, za zarjadowanje w delnjołužiskej Hochozy pak nutrkowny minister Braniborskeje dr. Dietmar Woidke.

fota: ansamble

Les Mutins de Longueuil z Kanady

O'Shea-Ryan Irish Dancers z Awstralskeje

Zespól Pieśni i Tańca Kaszuby z Pólskeje

Rhydham z Indiskeje

Folklorny ansambl Jurošik ze Słowakskeje

Poljanci z Gradzišća w Awstriskej

Ayarik z Jakutskeje